

Asia: VN/25152/2023

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja Suomen rannikkostrategian luonnokseen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto

Strategian toimenpiteet ovat hyvin määriteltyjä ja tiivistettyjä. Strategia on kuitenkin vasta alkupiste, joka osoittaa suuntaviivoja. Strategian toteuttaminen, toimenpidekorttien päivittäminen ja yhteistyön sekä yhteisfoorumien saaminen toimivaksi kokonaisuudeksi vaatii resursseja ja aktiivista vastuutahoa. Yhteisvaikutusten tunnistaminen ja riittävä tietopohja on haaste yksittäisissä prosesseissa ja siksi helposti saavutettava ajantasainen tilannekuva on erittäin tärkeä. Tiedon kertyessä, myös toimenpiteitä ja suosituksia täytyy olla valmis nopeallakin tahdilla muuttamaan. Kansallinen biodiversiteettistrategia on valmistumassa ja sen tavoitteet pitää huomioida läpileikkaavasti myös tässä strategiassa. Kansainväliset tavoitteet monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja luontokadon pysäyttämiseksi tulisi huomioida rannikkostrategiassa.

Strategiassa on hyvin ja monipuolisesti tunnistettu rannikkoon kohdistuvat haasteet. Erytishaastetta tuovat vielä muutosten nopea vauhti. Kuten esimerkiksi strategiassakin todetaan, niin rannikkoalueille kohdistuva energiasektori on ylikuumentunut ja hankkeiden kokonaistarkastelu on haastavaa ja kiireellistä, jotta pystyttäisiin tekemään kokonaisvaikutukset huomioiden kestäviä ratkaisuja. Näemmekin kokonaisvaikutusten arvioinnin kehittämisen erityisen tärkeäksi ja kiireelliseksi, mutta toimenpidekortissa toimenpiteiden konkretia oli vielä melko jäsentymätön. Katsomme, että strategiassa tarpeelliseksi todettu valtakunnallinen kokonaistarkastelu merituulivoimalasta on erittäin kiireinen myös meriluonnon monimuotoisuuden ja meriekosysteemipalveluiden turvaamiseksi.

Toimintakortissa Kokonaisvaikutusten arvioinnin kehittäminen yhteys olemassa olevaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn voisi näkyä selvemmin. Kokonaisvaikutuksien

arvioinnissa merkittävin prosessi on tällä hetkellä YVA-prosessi. Eri korteissa, joissa viitataan kokonaisvaikutusten arviointiin, olisi systemaattisesti hyvä näkyä myös luontoarvojen arviointi. Erityisesti Pohjanlahden rannikon maankohoamisluontotyytit ovat kansallisesti ja kansainvälisesti arvokkaita vastuuluontotyyppisiä, joiden turvaaminen kaikessa maankäytössä tulee varmistaa. Luontokortissa olisi syytä mainita eri arvojen yhteensovittamisen keinona myös Natura 2000-alueille laadittavat hoito- ja käyttösuunnitelmat.

On hyvä, että strategiassa on tunnistettu kansallisen energiantuotannon tavoitteiden määrittely ja pyritään myös etsimään ratkaisuja paikalliseen energiantuotantoon. Energiantuotannon koko ketju, siirtotarpeet, materiaalit tarpeet ja huolto huomioiden aiheuttaa laaja-alaisia luontovaikutuksia. Sirpaleinen ja nopeatahtinen eteneminen hankkeissa aiheuttaa tällä hetkellä paljon haasteita luonnonsuojelun viranomaistyössä, jossa pyrimme turvaamaan erityisesti vastuullamme olevien lajien elinvoimaiset populaatiot, että monimuotoisuutta kokonaisuutena. Teollista toimintaa ja rakentamista viedään myös enenevässä määrin merelle, alueille, jotka ovat tähän saakka olleet osin koskemattomia ja niiden laajan mittakaavan vaikutuksia lajistoon ja luontotyyppisiin ei vielä tunneta. Laajojen merituulivoimala-alueiden suunnittelu tulee perustua riittävään tietopohjaan, jotta vältetään mahdollisesti merkittäviä heikentäviä vaikutuksia merialueiden ravintoverkkoon ja kokonaisuun ekosysteemeihin. Yhtenäisiä työkaluja ja ohjeistusta eri osa-alueiden, myös luontoarvojen kuten linnuston ja vedenalaisen luontoon kohdistuviin vaikutuksiin olisi kiireellistä luoda valtakunnallisesti.

Elintarvikehuollon turvaamista koskevasta toimenpiteestä puuttuvat täysin toimenpiteet luonnon kalakannan vahvistamiseen, mikä on toimenpide, joka on asetettava etusijalle. Suomen rannikkoalueilla maankäytön haasteet happamilla sulfaattimailla ovat suuret sekä turvallisuuden että ympäristövaikutusten kannalta ja nämä tulisi lisätä toimenpidekortteihin. Kuvassa Rannikkostrategian yhteiset periaatteet olisi hyvä selventää tekstiä rannikon ekologisesta tilasta. Olisi myös hyvä selittää tarkemmin kuvassa Rannikkostrategian toimijaverkostossa esitettyjen toimijoiden ja toimintakorteissa listattujen toimijoiden eroa.

Säännöllinen seuranta, päivitys ja selkeä vastuunjako edistävät rannikkostrategian toteutumista. ELY-keskus odottaa innolla olevansa osa rannikkostrategian toteuttamista.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Luonnonsuojelun ylitarkastaja Johanna Mykkänen ja ratkaissut Luonnonsuojeluyksikön päällikkö Leena Rinkineva-Kantola

Mykkänen Johanna
Etelä-Pohjanmaan ELY